

Stanovisko VEGA k Plánu obnovy a odolnosti SR

Stanovisko rozšíreného predsedníctva VEGA

Bratislava, 31. 3. 2021

Rozšírené predsedníctvo VEGA (ďalej RP VEGA), najvyšší orgán vedeckej grantovej agentúry VEGA zložený z 26 významných osobností z rôznych oblastí vedy a techniky z rezortu školstva a SAV, prijalo stanovisko k najnovšiemu návrhu Plánu obnovy a odolnosti SR publikovanému MF SR dňa 8. 3. 2021:

RP VEGA vo svojom stanovisku okrem iného uvádza, že:

1. **podporuje** Plán obnovy v oblastiach, ktoré smerujú k neustálemu zlepšovaniu kvality a spravodlivosti súťaže o inštitucionálne grantové prostriedky, zavádzania prvkov zodpovedného hodnotenia výskumu, zjednodušovania procesov a zvýšenia transparentnosti hodnotenia a prirodzeného približovania sa medzinárodným štandardom v hodnotení.
2. Návrh konsolidácie agentúr pod APVV **ohrozuje samosprávny charakter a nezávislosť VEGA, prirodzenú a zdravú diverzitu agentúr** podpory výskumu, môže viesť k **potlačeniu zamerania a osobitosti VEGA** ako aj iných agentúr a v prípade VEGA **môže znamenať ukončenie** cennej a neobyčajne plodnej 25-ročnej spolupráce rezortu školstva so SAV a ich organizácií.
3. Plán obnovy navrhuje zaviesť **ďalšie dva stupne riadenia** nad VEGA v podobe APVV a Sekretariátu RVVTI, čo je predpokladom **zvýšenia byrokracie, nebezpečenstva zvýšeného politického vplyvu na VEGA**, spomalenia rozhodovacích a hodnotiacich procesov a vytvorenia **národného monopolu v oblasti hodnotenia**.
4. Plán obnovy obsahuje niektoré **skreslené a nepravdivé tvrdenia**, ktoré dokonca **znevažujú VEGA** a ostatné agentúry, napr. že nezabezpečujú férovú súťaž, nevyužívajú zahraničných hodnotiteľov alebo že nový IT systém zrýchli hodnotenie.
5. Plánovaná investícia do IKT vo výške 6,3 mil. Eur je **nedostatočne argumentačne podložená a iba zdánlivo zdôvodnená viacerými skreslenými tvrdeniami**. Konsolidácia agentúr **v prípade VEGA žiadne uplatňovanie princípov hodnoty za peniaze neprinesie** a bude znamenať až **rádovo navýšenie nákladov na IKT pri nízkom výslednom úžitku a s nejasnou udržateľnosťou**. Náklady na 5 rokov prevádzky elektronického systému e-vega agentúry VEGA sú **250-krát nižšie** ako obstarávacia suma na nový systém IT s 5-ročnou prevádzkou. Extrémne hospodárna správa agendy VEGA sa zavedením nového IT systému **rádovo predraží**, odhadom minimálne 40-násobne, čo je **vo výraznom rozpore** s deklarovanými princípmi efektivity a hodnoty za peniaze.
6. Viaceré agentúry majú relatívne nové a moderné IKT systémy (APVV, KEKA). Nie je jasné, prečo sa nemôže systém riadenia zefektívniť pomocou existujúceho informačného systému pre oblasť vedy a výskumu SK CRIS. Prevádzkové náklady ďalšieho nového IKT systému v Pláne obnovy budú predstavovať v budúcnosti **zvýšené náklady na úkor prostriedkov pre základný výskum**.
7. V prípade VEGA sa ukázalo, že **zvyšovanie inštitucionálnych prostriedkov na projekty VEGA** v rezorte školstva a prísnejšie kritériá VEGA v ostatných rokoch súviseli **s výrazným navýšením počtu kvalitných medzinárodných publikačných výstupov**.

Stanovisko poskytli predseda agentúry VEGA Peter Múčka a podpredseda VEGA František Gahér.

Ing. Peter **Múčka**, CSc.
predseda VEGA

Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV

Prof. PhDr. František **Gahér**, CSc.
podpredseda VEGA

Filozofická fakulta UK v Bratislave

Kontakty:

Predseda VEGA: Ing. Peter Múčka, CSc. Tel.: 0907 662 824,

e-mail: peter.mucka@savba.sk

Podpredseda VEGA: prof. PhDr. František Gahér, CSc.,

e-mail: frantisek.gaher@uniba.sk